EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 7. 6. 2016
COM(2016) 372 final

2016/0173 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY,

ktorým sa niektoré členské štáty oprávňujú prijať v záujme Európskej únie pristúpenie Kórejskej republiky k Haagskemu dohovoru z roku 1980 o občianskoprávnych aspektoch medzinárodných únosov detí

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Cieľom Haagskeho dohovoru z 25. októbra 1980 o občianskoprávnych aspektoch medzinárodných únosov detí (ďalej len „dohovor z roku 1980“), ktorý doteraz ratifikovalo 93 krajín vrátane všetkých členských štátov EÚ, je obnoviť pôvodný stav bezodkladným vrátením neoprávnene premiestnených alebo zadržiavaných detí prostredníctvom systému spolupráce medzi ústrednými orgánmi určenými zmluvnými stranami.

Keďže predchádzanie únosom detí je podstatnou súčasťou politiky EÚ zameranej na podporu práv dieťaťa, Európska únia aktívne pôsobí na medzinárodnej úrovni s cieľom zlepšiť uplatňovanie dohovoru z roku 1980 a nabáda tretie krajiny, aby k nemu pristúpili.

Kórejská republika uložila dokument o pristúpení k dohovoru z roku 1980 dňa 13. decembra 2012. Dohovor nadobudol platnosť v Kórejskej republike 1. marca 2013.

Podľa článku 38 ods. 4 dohovoru z roku 1980 sa dohovor uplatňuje medzi pristupujúcou krajinou a zmluvnými štátmi, ktoré vyhlásia, že pristúpenie prijali.

Keďže problematika medzinárodných únosov detí patrí do výlučnej vonkajšej právomoci Európskej únie, rozhodnutie o prípadnom prijatí pristúpenia Kórejskej republiky sa musí prijať formou rozhodnutia Rady na úrovni EÚ. Členské štáty by preto mali v záujme Európskej únie urobiť vyhlásenie o prijatí pristúpenia Kórejskej republiky.

Skutočnosť, že EÚ má výlučnú právomoc vo veci prijatia pristúpenia tretej krajiny k dohovoru z roku 1980, skutočne potvrdil Súdny dvor Európskej únie, ktorý rozhodoval na základe iniciatívy Komisie.

Súdny dvor Európskej únie vo svojom stanovisku 1/13 zo 14. októbra 2014 potvrdil, že *prijatie pristúpenia tretieho štátu k Haagskemu dohovoru z roku 1980 o občianskoprávnych aspektoch medzinárodných únosov detí patrí do výlučnej právomoci Únie*.

Súdny dvor trval predovšetkým na potrebe jednotnosti na úrovni EÚ, aby sa zabránilo premenlivej geometrii (*géométrie variable)* medzi členskými štátmi. Cieľom tohto rozhodnutia je, aby dohovor z roku 1980 nadobudol platnosť medzi Kórejskou republikou a všetkými členskými štátmi EÚ.

• Súlad s existujúcimi ustanoveniami politík v oblasti tejto politiky

Pokiaľ ide o únosy detí rodičmi, Haagsky dohovor z roku 1980 je medzinárodným ekvivalentom nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 (známeho ako nariadenie Brusel IIa), ktoré predstavuje základný kameň justičnej spolupráce EÚ v manželských veciach a vo veciach rodičovských povinností[1].

Jedným z hlavných cieľov nariadenia je zabrániť únosom detí medzi členskými štátmi stanovením postupov na zabezpečenie bezodkladného návratu dieťaťa do členského štátu, v ktorom má dieťa obvyklý pobyt. Nariadenie Brusel IIa na tento účel zahŕňa vo svojom článku 11 postup stanovený v Haagskom dohovore z roku 1980 a dopĺňa ho o objasnenie

[1] Ú. v. EÚ L 338, 23.12.2003, s. 31.

niektorých jeho aspektov, najmä pokiaľ ide o vypočutie maloletého dieťaťa, časovú lehotu na vydanie rozhodnutia po podaní žiadosti o návrat a dôvodov pre nenavrátenie dieťaťa. Zavádzajú sa v ňom aj ustanovenia, ktorými sa upravujú protichodné príkazy o vrátení alebo nevrátení dieťaťa vydané v rôznych členských štátoch.

Európska únia na medzinárodnej úrovni podporuje pristúpenie tretích krajín k dohovoru z roku 1980, aby sa jej členské štáty mohli spoliehať na spoločný právny rámec na riešenie prípadov medzinárodných únosov detí.

Komisia 21. decembra 2011 prijala 8 návrhov rozhodnutí Rady s cieľom prijať pristúpenie ôsmich tretích krajín (Maroka, Singapuru, Ruskej federácie, Albánska, Andorry, Seychel, Gabonu a Arménska) k Haagskemu dohovoru z roku 1980 o medzinárodných únosoch detí[2].

Rada Európskej únie v období od júna do decembra 2015 prijala sedem rozhodnutí založených na uvedených návrhoch[3].

Týmto návrhom sa berie do úvahy tretia krajina (Kórejská republika), ktorá pristúpila k dohovoru z roku 1980 po prijatí návrhov z roku 2011.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Okrem všeobecného cieľa zameraného na rozvoj justičnej spolupráce v občianskych veciach, ktoré majú cezhraničné dôsledky, podľa článku 81 ZFEÚ, je tento návrh spojený s cieľom ochrany práv dieťaťa zakotveným v článku 3 Zmluvy o Európskej únii. Systém Haagskeho dohovoru z roku 1980 má za cieľ chrániť dieťa pred škodlivými vplyvmi únosu jedným z rodičov a zabezpečiť, aby dieťa mohlo udržiavať styk s oboma rodičmi, napríklad zabezpečením účinného výkonu práva styku.

Návrh je takisto v súlade s podporou používania mediácie pri riešení cezhraničných rodinných sporov. Smernica o určitých aspektoch mediácie v občianskych a obchodných veciach[4] sa okrem iného uplatňuje na rodinné právo v rámci spoločného európskeho justičného priestoru. Haagsky dohovor z roku 1980 tiež podporuje zmierlivé riešenie rodinných sporov. Jedna z príručiek osvedčených postupov podľa Haagskeho dohovoru z roku 1980, ktoré uverejnila Haagska konferencia medzinárodného práva súkromného, je venovaná používaniu mediácie pri riešení medzinárodných rodinných sporov týkajúcich sa detí, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti dohovoru. Na podnet Európskej komisie bola táto príručka preložená okrem anglického a francúzskeho jazyka do všetkých jazykov EÚ, ako aj do arabského jazyka s cieľom podporiť dialóg so štátmi, ktoré ešte neratifikovali dohovor, a pomôcť hľadať konkrétne spôsoby riešenia problémov spôsobených medzinárodnými únosmi detí vo vzťahoch s krajinami, ktoré dohovor neratifikovali[5].

---

2 COM(2011) 904, COM(2011) 908, COM(2011) 909, COM(2011) 911, COM(2011) 912, COM(2011) 915, COM(2011) 916, COM(2011) 917 prijaté 21. 12. 2011.

3 ROZHODNUTIE RADY (EÚ) 2015/1023 z 15. júna 2015; ROZHODNUTIE RADY (EÚ) 2015/1024 z 15. júna 2015; ROZHODNUTIE RADY (EÚ) 2015/2354 z 10. decembra 2015; ROZHODNUTIE RADY (EÚ) 2015/2355 z 10. decembra 2015; ROZHODNUTIE RADY (EÚ) 2015/2356 z 10. decembra 2015; ROZHODNUTIE RADY (EÚ) 2015/2357 z 10. decembra 2015; ROZHODNUTIE RADY (EÚ) 2015/2358 z 10. decembra 2015. Rozhodnutie týkajúce sa Gabonu je dočasne odložené, pretože sa čaká, kým Gabon vymenuje ústredný orgán stanovený podľa článku 6 dohovoru.

4 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/52/ES z 21. mája 2008 o určitých aspektoch mediácie v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 136, 24.5.2008, s. 3).

5 https://www.hcch.net/en/publications-and-studies/details4/?pid=5568&dtid=3.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Vzhľadom na skutočnosť, že rozhodnutie sa týka medzinárodnej dohody, uplatniteľným právnym základom je článok 218 Zmluvy o fungovaní Európskej únie spolu s článkom 81 ods. 3. Rada sa uznáša jednomyseľne po konzultácii s Európskym parlamentom.

Spojené kráľovstvo a Írsko sú viazané nariadením (ES) č. 2201/2003, a preto sa zúčastňujú na prijatí a uplatňovaní tohto rozhodnutia.

V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto rozhodnutia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.

• Subsidiarita

Táto iniciatíva patrí do výlučnej právomoci EÚ podľa článku 3 ods. 2 ZFEÚ, ako sa to potvrdzuje v stanovisku 1/13 Súdneho dvora Európskej únie. Zásada subsidiarity sa preto neuplatňuje.

• Proporcionalita

Tento návrh je vypracovaný v súlade s už prijatým rozhodnutím Rady týkajúcim sa tej istej témy a nepresahuje rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie cieľa súdržnej činnosti EÚ v oblasti medzinárodných únosov detí tým, že sa zabezpečí, aby všetky členské štáty EÚ v danej lehote prijali pristúpenie Kórejskej republiky k Haagskemu dohovoru z roku 1980.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

• Konzultácie so zainteresovanými stranami

Na to, aby EÚ mohla prijať informované rozhodnutie o tom, či prijať alebo neprijať pristúpenie danej tretej krajiny k dohovoru z roku 1980, je potrebné vykonať príslušné prípravné práce.

Počas stretnutia expertov z 20. januára 2015 sa Komisia a členské štáty EÚ dohodli na súbore kritérií na posudzovanie situácie tretej krajiny. V dotazníku sa stanovuje orientačný zoznam kritérií s cieľom pomôcť pri posudzovaní tretej krajiny, ktorá pristúpila k dohovoru. Z uskutočnených konzultácií s členskými štátmi a z diskusií vedených na stretnutí expertov 15. januára 2016 vyplynulo, že v tejto fáze neexistujú námietky voči prijatiu pristúpenia Kórejskej republiky k dohovoru z roku 1980 zo strany členských štátov.

• Získavanie a využívanie expertízy

Príslušné informácie týkajúce sa úrovne vykonávania dohovoru v Kórei sa zhromažďovali pomocou niekoľkých zdrojov. Informácie zhromažďovala predovšetkým delegácia EÚ v Kórejskej republike, najmä so zreteľom na schvaľovanie vykonávacích právnych predpisov, existenciu sústredenej právomoci na riešenie prípadov únosov detí a možnosti na prístup k právnej pomoci pre cudzincov. Výsledky zisťovania boli uspokojivé, a hoci existujú určité obavy týkajúce sa stále nízkej úrovne znalostí dohovoru zo strany právnických povolaní a nedostatku konkrétnych opatrení v oblasti presadzovania, nie sú také vážne, aby bránili prijatiu pristúpenia Kórejskej republiky.

Členské štáty tiež zhromaždili informácie o situácii v Kórejskej republike a o výsledkoch sa diskutovalo na stretnutí expertov 15. januára 2016.

Ďalšie informácie pochádzali zo stáleho byra Haagskej konferencie medzinárodného práva súkromného. Kórejská republika vyplnila štandardný dotazník pre nové pristupujúce krajiny, ako aj profil krajiny[6]. Kórejská republika okrem toho vymenovala dvoch sudcov do Medzinárodnej siete haagskych sudcov. A napokon sudcovia z Kórejskej republiky, ktorí boli dočasne vyslaní na stále byro v minulosti (zakaždým išlo o ročné vyslanie), zohrávali po návrate pri vykonávaní dohovoru z roku 1980 kľúčovú úlohu.

- **Posúdenie vplyvu**

Tento návrh nemá nijaký významný hospodársky, sociálny alebo environmentálny vplyv, ktorý by si vyžadoval posúdenie vplyvu v rámci usmernení Európskej komisie o lepšej právnej regulácii. Podobne ako v prípade siedmich rozhodnutí Rady prijatých v roku 2015, pokiaľ ide o prijatie pristúpenia určitých tretích krajín k Haagskemu dohovoru z roku 1980, nie je vzhľadom na povahu tohto legislatívneho aktu potrebné žiadne posúdenie vplyvu tohto návrhu. V skutočnosti neexistujú nijaké iné možnosti na prijatie pristúpenia tretieho štátu k dohovoru z roku 1980, než je rozhodnutie Rady.

Komisia spoločne v členskými štátmi v súlade s uvedeným opisom však vykonala osobitné posúdenie situácie Kórejskej republiky s cieľom overiť, či je schopná vykonávať dohovor z roku 1980 vyhovujúcim spôsobom.

5. OSTATNÉ PRVKY

- **Plány vykonávania a monitorovanie, hodnotenie a podávanie správ**

Keďže sa návrh týka len oprávnenia členských štátov prijať pristúpenie Kórejskej republiky k dohovoru z roku 1980, monitorovanie jeho vykonávania sa obmedzuje na dodržanie znenia vyhlásenia členskými štátmi a na dodržanie lehoty na jeho uloženie a oznámenie o uložení vyhlásenia Komisii, ako sa stanovuje v rozhodnutí Rady.

[6] Obidva dokumenty sú k dispozícii na stránke Haagskej konferencie o medzinárodnom práve súkromnom.

2016/0173 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY,

ktorým sa niektoré členské štáty oprávňujú prijať v záujme Európskej únie pristúpenie Kórejskej republiky k Haagskemu dohovoru z roku 1980 o občianskoprávnych aspektoch medzinárodných únosov detí

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 81 ods. 3 v spojení s jej článkom 218,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu[7],

keďže:

(1) Európska únia si stanovila za jeden zo svojich cieľov presadzovanie ochrany práv dieťaťa, ako sa uvádza v článku 3 Zmluvy o Európskej únii. Opatrenia na ochranu detí pred neoprávneným premiestňovaním alebo zadržiavaním sú zásadnou súčasťou tejto politiky.

(2) Európska únia prijala nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003[8] („nariadenie Brusel IIa“), ktorého cieľom je chrániť deti pred škodlivými účinkami neoprávneného premiestnenia alebo zadržiavania a stanoviť postupy na zabezpečenie ich bezodkladného návratu do štátu ich obvyklého pobytu, ako aj zabezpečiť pre ne ochranu práv styku a opatrovníckych práv.

(3) Nariadením (ES) č. 2201/2003 sa dopĺňa a posilňuje Haagsky dohovor z 25. októbra 1980 o občianskoprávnych aspektoch medzinárodných únosov detí („Haagsky dohovor z roku 1980“), ktorým sa na medzinárodnej úrovni stanovuje systém povinností a spolupráce medzi zmluvnými štátmi a medzi ústrednými orgánmi a ktorý má za cieľ zabezpečiť bezodkladný návrat neoprávnene premiestnených alebo zadržiavaných detí.

(4) Všetky členské štáty Únie sú zmluvnými stranami Haagskeho dohovoru z roku 1980.

(5) Únia nabáda aj tretie štáty, aby pristúpili k Haagskemu dohovoru z roku 1980, a podporuje správne vykonávanie Haagskeho dohovoru z roku 1980 okrem iného účasťou – spolu s členskými štátmi – v osobitných výboroch, ktoré pravidelne zvoláva Haagska konferencia medzinárodného práva súkromného.

(6) Spoločný právny rámec platný vo vzťahu medzi členskými štátmi Únie a tretími štátmi sa môže považovať za najlepšie riešenie citlivých prípadov medzinárodných únosov detí.

---

[7] Ú. v. EÚ C , , s. .

[8] Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (Ú. v. EÚ L 338, 23.12.2003, s. 1).

(7) V Haagskom dohovore z roku 1980 sa stanovuje, že sa uplatňuje medzi pristupujúcim štátom a zmluvnými štátmi, ktoré vyhlásili, že toto pristúpenie prijali.

(8) Haagsky dohovor z roku 1980 neumožňuje organizáciám regionálnej ekonomickej integrácie, akou je Únia, stať sa jeho zmluvnou stranou. Únia k nemu preto nemôže pristúpiť, a ani uložiť vyhlásenie o prijatí pristupujúceho štátu.

(9) Na základe stanoviska Súdneho dvora Európskej únie 1/13 patria vyhlásenia o prijatí podľa Haagskeho dohovoru z roku 1980 do výlučnej vonkajšej právomoci Únie.

(10) Kórejská republika uložila svoju listinu o pristúpení k Haagskemu dohovoru z roku 1980 dňa 13. decembra 2012. Dohovor nadobudol v Kórejskej republike platnosť 1. marca 2013.

(11) Viacero členských štátov už pristúpenie Kórejskej republiky k Haagskemu dohovoru z roku 1980 prijalo. Posúdenie situácie v Kórejskej republike viedlo k záveru, že tie členské štáty, ktoré zatiaľ pristúpenie Kórejskej republiky neprijali, sú v pozícii, aby v záujme Únie pristúpenie Kórejskej republiky podľa podmienok Haagskeho dohovoru z roku 1980 prijali.

(12) Preto by sa členské štáty, ktoré zatiaľ pristúpenie Kórejskej republiky neprijali, mali oprávniť, aby v záujme Únie pristúpenie prijali a uložili svoje vyhlásenia o prijatí pristúpenia Kórejskej republiky v súlade s podmienkami uvedenými v tomto rozhodnutí. Česká republika, Írsko a Litovská republika, ktoré už pristúpenie Kórejskej republiky k Haagskemu dohovoru z roku 1980 prijali, by nemali uložiť nové vyhlásenia o prijatí, keďže existujúce vyhlásenia zostávajú podľa medzinárodného práva verejného v platnosti.

(13) Spojené kráľovstvo a Írsko sú viazané nariadením (ES) č. 2201/2003, a preto sa zúčastňujú na prijatí a uplatňovaní tohto rozhodnutia.

(14) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto rozhodnutia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

1. Členské štáty, ktoré tak ešte neurobili, sa týmto oprávňujú v záujme Únie prijať pristúpenie Kórejskej republiky k Haagskemu dohovoru z 25. októbra 1980 o občianskoprávnych aspektoch medzinárodných únosov detí („Haagsky dohovor z roku 1980“).

2. Členské štáty uvedené v odseku 1 uložia najneskôr do… * vyhlásenie o prijatí v záujme Únie pristúpenia Kórejskej republiky k Haagskemu dohovoru z roku 1980 v tomto znení:

*„[ČLENSKÝ ŠTÁT – úplný názov] vyhlasuje, že prijíma pristúpenie Kórejskej republiky k Haagskemu dohovoru z 25. októbra 1980 o občianskoprávnych aspektoch medzinárodných únosov detí v súlade s rozhodnutím Rady (EÚ) 2016/…**“*

3. Každý členský štát informuje Radu a Komisiu o uložení svojho vyhlásenia a oznámi Komisii znenie vyhlásenia do dvoch mesiacov od jeho uloženia.

Článok 2

Tie členské štáty, ktoré uložili svoje vyhlásenia o prijatí pristúpenia Kórejskej republiky k Haagskemu dohovoru z roku 1980 pred dátumom prijatia tohto rozhodnutia, neposkytujú žiadne nové vyhlásenia.

Článok 3

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 4

Toto rozhodnutie je určené všetkým členským štátom s výnimkou Českej republiky, Írska a Litovskej republiky.

V Bruseli

Za Radu
predseda